

Retningslinjer for NOMINASJONSPROSESSER FORAN LOKALVALGET 2011

Sentralstyret har i tråd med vedtektene utarbeidet retningslinjer for nominasjonsprosessene foran kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011.

Fylkesstyret/lokallagsstyret har etter Venstres vedtekter ansvar for at nominasjon til kommende fylkestingsvalg/kommunevalg blir planlagt i god tid. Det inkluderer ansvar for at nominasjonskomiteen kommer i arbeid, at nominasjonsprosessen blir åpen og inkluderende, at det blir innkalt til nominasjonsmøte og at listeforslaget blir sendt valgstyret innen nominasjonsfristen 31. mars 2011.

1. INNLEDNING

1. **Rammen** for nominasjonsprosessen er gitt i Norsk Lov og i Venstres vedtekter. Hva lovverk angår er følgende aktuelle: **Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyrer (valgloven)** av 20 juni 2003 nr. 46, samt **Grunnloven**.
2. **Stemmerett** ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg har de som har stemmerett ved stortingsvalg etter § 2-1, dvs. norske statsborgere som oppfyller følgende vilkår:
  - a) vedkommende vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret,
  - b) vedkommende har ikke mistet stemmeretten etter Grunnloven § 53 og
  - c) vedkommende er, eller har noen gang vært, folkeregisterført som bosatt i Norge. Ansatte i diplomatiet eller konsulatvesenet og deres husstand har stemmerett uavhengig av vilkåret i bokstav c.For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i en kommune på valgdagen.

I tillegg har personer som ikke er norske statsborgere, men som for øvrig fyller vilkårene i § 2-1, stemmerett dersom de

- a) har stått innført i folkeregisteret som bosatt i Norge de tre siste årene før valgdagen, eller
- b) er statsborger i et annet nordisk land og er blitt folkeregisterført som bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret.

2.1 NOMINASJONSKOMITEENS SAMMENSETNING

_____ Venstre velger på sitt årsmøte/styremøte innen 1. mars 2010 en nominasjonskomite med leder, nestleder og 1 - 3 øvrige medlemmer.

_____ Leder
_____ Nestleder
_____
_____
_____
_____
_____ (Representant fra Unge Venstre)

2.2 NOMINASJONSKOMITEENS MANDAT

1. Innen **1. oktober 2010** skal nominasjonskomiteen fremlegge sitt forslag til liste ved valget 2011.
2. Ifølge Valglovens § 6-2 skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med minimum sju kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde et antall kandidatnavn som tilsvarer det antall representanter som skal velges til fylkestinget eller kommunestyret, med et tillegg av inntil seks andre navn.

Ved kommunestyrevalg kan et visst antall av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Avhengig av det antall kommunestyremedlemmer som skal velges, kan forslagstillerne gi stemmetillegg til følgende antall kandidater:

<i>11-23 medlemmer:</i>	<i>inntil 4</i>
<i>25-53 medlemmer:</i>	<i>inntil 6</i>
<i>55 medlemmer eller flere:</i>	<i>inntil 10</i>

Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

3. Komiteens videre oppgaver og plikter fremgår av nedenstående forslag til retningslinjer og forslag til fremdriftsplan.

2.3 FORSLAG TIL RETNINGSLINJER FOR NOMINASJONSKOMITEEN

Samtlige medlemmer av nominasjonskomiteen bør akseptere disse retningslinjer for nominasjonskomiteens arbeid:

1. Nominasjonskomiteen må forespørre alle de foreslåtte kandidatene hvorvidt de er villig til å la seg nominere på foreslått plass.
2. Nominasjonskomiteen må forespørre de foreslåtte kandidatene hvorvidt de reserverer seg mot enkeltstandpunkter i partiets program (riks/lokalt) og stortingsgruppens reglement.
3. Nominasjonskomiteen må spørre folkevalgte representanter om de ønsker å stille til gjenvalg.
4. Nominasjonskomiteen fremlegger forslag til valgliste for styret i Venstre senest 15. oktober 2010. Sammen med nominasjonskomiteens innstilling skal det legges ved en liste over samtlige innkomne forslag til kandidater.
5. Nominasjonskomiteen kan ikke foreslå som kandidat til plass på valglisten, som kan forventes å gi fast eller vararepresentantsplass, en person som er medlem av komiteen med mindre vedkommende trekker seg fra komiteen straks forslaget fremmes - enten av komiteen, eller av andre. Dersom vedkommende ikke ønsker å trekke seg, skal forslaget avvises.
6. Nominasjonskomiteen stilles fritt i sitt arbeid med å vurdere aktuelle kandidater til valglisten, men den er forpliktet til å innhente nødvendig informasjon fra kandidaten selv og kan eventuelt innhente informasjon fra andre kilder som den ønsker å benytte seg av.

7. Nominasjonskomiteen har ansvar for at nominasjonsprosessen blir åpen og inkluderende, og bør bestrebe seg på å foreslå en liste som virker samlende på partiet og ivaretar de forskjellige hensyn som er normale for en valgliste.

2.4 FREMDRIFTSPLAN FOR NOMINASJONSKOMITEEN

Rammen for nominasjonsprosessens fremdrift

1. Nominasjonskomiteen skal i god tid, og innen 1. mai i året før valgåret, invitere alle medlemmer om å fremme forslag til kandidater.
2. Liste over alle kandidater som er foreslått, sendes lokallagene innen 1. juli året før valgåret.
3. Styret innkaller til nominasjonsmøte iht. vedtektenes § 5 og 6.
4. Med minst 14 dagers varsel innkalles det til nominasjonsmøte hvor den endelige valglisten for stortingsvalget settes opp. Møtet bør avholdes tidligst mulig og senest innen utgangen av januar/februar måned i valgåret.

Fremdriftsplan for nominasjonskomiteens arbeid

Det anbefales følgende **fremdriftsplan for nominasjonskomiteens arbeid** frem til nominasjonsmøtet:

Innen 1. april 2010:

Styret innkaller nominasjonskomiteen til konstituerende møte. Informasjon om komiteens medlemmer og fremdriftsplan for videre nominasjonsprosess må rett etter det konstituerende møtet gjøres kjent for medlemmene i fylkeslaget/lokallaget. Nominasjonskomiteen må gjøres lett tilgjengelig på fylkeslagets/lokallagets nettsider.

Innen 1. mai 2010:

Nominasjonskomiteen kontakter valgte representantar for avklaring om de ønsker gjenvalg. Nominasjonskomiteen inviterer alle medlemmer til å komme med forslag til listekandidater. Forslagene trenger ikke rangeres, men for hver kandidat bør det fylles ut en standard mini-cv.

Innen 1. juni 2010:

Medlemmenes frist for å sende inn forslag til kandidater, og folkevalgte representanters frist til å gi svar på om de ønsker gjenvalg.

Innen 1. juli 2010:

Liste over alle foreslåtte kandidater (i alfabetisk rekkefølge), sendes ut til alle medlemmer og man ber medlemmene rangere og returnere til nominasjonskomiteen. Mini-cv over kandidatane bør følge med denne lista som vedlegg, slik at alle medlemmer kan gjøre seg opp en mening. Svarfrist 1.september.

Innen 20. september 2010:

Nominasjonskomiteen inviterer til åpent medlemsmøte der alle foreslåtte toppkandidatar kan presentere seg og svare på spørsmål. Dersom man har kapasitet bør dette filmes og legges ut på nettsidene.

Innen 1. oktober 2010:

Nominasjonskomiteens innstilling til valgliste, sendes til alle medlemmer og offentliggjøres.

Innen 1. november 2010:

Styret innkaller til nominasjonsmøte. Ihht vedtektene skal dette skje minst ein måned før nominasjonsmøtet.

Innen 31. desember 2010:

Nominasjonsmøte avholdes ihht til §7 i Venstre sine normalvedtekter for fylkeslag / §5e i Venstres normalvedtekter for lokallag.

Innan 31. mars 2011:

Fylkesstyret/lokallagsstyret har ansvar for at listen blir innlevert til valgstyret i fylkeskommunen/kommunen med dei opplysningar, underskrifter og vedlegg som er nedfelt i valgloven.

2.5 OM KANDIDATER

1. Kandidater som foreslås til "topp-plasseringer" på listene forutsettes å ha akseptert dette på forhånd.
2. Kandidatene må være innstilt på å sette av tilstrekkelig tid til nødvendig skoloring og aktiv innsats i valgkampen. Dette gjelder spesielt for de øverste kandidatene.
3. Kandidatene må stå inne for partiets prinsippprogram og i all hovedsak være enig i partiets politikk. Venstre har ingen krav om at kandidatane må være medlem i partiet. Det er lov å tenke nytt, utradisjonelt og å være kreativ i nominasjonsprosessen når det gjelder å foreslå personer som pr. i dag ikke er aktive i partiet.
4. Det gis ingen anbefaling om kandidatenes kvalifikasjoner utover at det generelt bør tas hensyn til politisk erfaring, vilje til å lære og tilstrekkelig tid til å delta i den nødvendige skoloring samt til aktiv innsats i valgkampen.
5. Valgbar til fylkestinget og pliktig til å ta imot valg er alle som har stemmerett ved valget og som står innført i folkeregisteret som bosatt i en av kommunene i fylket på valgdagen, og som ikke er utelukket eller fritatt.
Valgbar til kommunestyret og pliktig til å ta imot valg er alle som har stemmerett ved valget og som står innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og som ikke er utelukket eller fritatt.
6. Rett til å kreve fritak fra fylkestings- og kommunestyrevalg har (jfr. Valglovens § 3-4):
  - a) *den som har gjort tjeneste som medlem av henholdsvis fylkestinget eller kommunestyret de siste fire år,*
  - b) *den som har rett til fritak etter andre lover,*
  - c) *den som er ført opp som kandidat på et listeforslag som er satt frem av noen andre enn et registrert politisk parti vedkommende er medlem av, og*
  - d) *den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet vil kunne skjønne sine plikter i vervet.*

Kandidater som er satt opp på listeforslag må søke om fritak innen den frist valgstyret setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som har fritaksgrunn, men som unnlater å påberope seg retten til fritak fra å stå på liste, kan ikke påberope seg dette forhold som fritaksgrunn etter å ha blitt valgt.

En valgt representant eller vararepresentant som ikke plikter å motta valget, må sende skriftlig melding om valget mottas eller ikke, innen tre dager etter å ha mottatt melding om valget. Ellers anses valget mottatt.

7. Utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er (jfr. Valglovens § 3-3):
- a) *fylkesmannen og assisterende fylkesmann og*
  - b) *den som i vedkommende kommune eller fylkeskommune er*
    - *administrasjonssjef eller dennes stedfortreder,*
    - *leder av forvaltningsgren; dette gjelder likevel ikke leder av enkeltstående virksomheter,*
    - *sekretær for kommunestyret eller fylkestinget,*
    - *ansvarlig for regnskapsfunksjonen, eller*
    - *ansvarlig for revisjonen.*

I fylkeskommuner eller kommuner som har parlamentarisk styreform, er ansatte i sekretariatet til rådet som har fått myndighet delegert fra rådet, ikke valgbare.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon.

8. Avslutningsvis kan det tillegges at de kandidater som foreslås forutsettes foreslått fordi de anses for å være de som er best skikket til å arbeide for å få gjennomført partiets politikk.

3. ORGANISASJONENS NOMINASJONSFORBEREDELSE

3.1 STYRETS OPPGAVER

1. Styret har ansvar for å **konstituere nominasjonskomiteen** og sørge for at den utfører sine oppgaver i henhold til mandatet.
2. Styret har ansvar for å **innkalle til nominasjonsmøte.**
3. Styret har ansvar for at **lokallagene gjennomfører nominasjonsforberedelsene korrekt.**

3.2 LOKALLAGENES NOMINASJONSFORBEREDELSE - FYLKESTINGSVALGET

1. Lokallagenes behandling av nominasjonskomiteens forslag til valgliste bør foregå på et eget medlemsmøte.
2. Lokallagenes utsendinger til nominasjonsmøtet velges på eget medlemsmøte i bydelslaget i god tid før nominasjonsmøtet. Møtet avholdes med innkallingsfrist på 14 dager. Det bør også arrangeres et eget medlemsmøte i begynnelsen av november som behandler nominasjonskomiteens forslag til valgliste. Rett til å møte og stemme har de medlemmene av partiet som bor i fylket/kommunen og som har betalt medlemskontingent.

3. De valgte utsendingene skal ha **skriftlig fullmakt**. Fullmakten skal underskrives av lokallagslederen.
4. Underskrevet utskrift av medlemsmøteprotokollen skal umiddelbart sendes styret.

4. ORGANISASJONENS ETTERARBEID

4.1 STYRETS ETTERARBEID

1. Styret har ansvar for at listen er **innlevert valgstyret senest 31. mars 2011**.
2. Listen må inneholde **det nødvendige antall rangerte, forskjellige navn**.
3. Kandidatene skal nevnes med fornavn og etternavn samt yrke og/eller bostedsadresse dersom dette er nødvendig for å unngå sammenblanding.
4. Oversikt over kandidatenes fødselsdato skal vedlegges listefremlegget.
5. Det må klart fremgå hvilket valg det gjelder. Overskriften skal være VENSTRE.
6. Listeforslaget skal være **underskrevet** av minst to av styremedlemmene i partiets lokalavdeling i det fylket listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.
7. Listefremlegget må videre inneholde navn på en **tillitsvalgt og en vararepresentant for listen**. Disse skal ha myndighet til å forhandle med valgstyret om endringer på listeforslaget. Det bør også angis navn på et visst antall personer blant dem som har underskrevet på listeforslaget, som skal fungere som tillitsutvalg med myndighet til å trekke listeforslaget tilbake.
8. Listefremlegget **kan** tilbakekalles innen **20. april i valgåret**.
9. **Senest 1. juni i valgåret** skal valgstyret offentliggjøre de godkjente valglistene.

5. VALGPROSEDYRE PÅ NOMINASJONSMØTET

Nominasjonsmøtet vedtar først hvor mange kandidater som skal stå på kumulerte plasser. Kandidatene som stiller til valg på kumulerte plasser skal velges ved hemmelig valg. Resten av listen kan, hvis nominasjonsmøtet vedtar det, velges ved akklamasjon. Med to eller flere kandidater til én plass, eller hvis minst en utsending krever det, foretas hemmelig valg.

Valgprosedyre ved hemmelig valg der kun én skal velges:

1. Den er valgt som oppnår flere enn halvparten av de avgitte stemmer.
2. Dersom ingen kandidat i første valgomgang oppnår flere enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas omvalg.
Er det flere enn to kandidater, faller kandidaten med færrest stemmer ut i hver valgomgang, inntil én kandidat oppnår flere enn halvparten av stemmene.

Dersom to eller flere kandidater oppnår det samme antall færreste stemmer i samme valgomgang, foretas loddtrekning om hvilken kandidat som faller ut.

3. Når to kandidater gjenstår, er den valgt som har fått flest stemmer.
4. Dersom det etter omvalg iht. punkt 3, fortsatt er stemmelikhet, avgjøres rangeringen ved loddtrekning.